

Przystanek matura

Zadania i ćwiczenia ułatwiające przygotowanie się do egzaminu maturalnego z języka polskiego

Czy nieszczęśliwa miłość może wpłynąć na życie człowieka? Rozważ problem i uzasadnij swoje stanowisko, odwołując się do podanego fragmentu III części „Dziadów” i do innych tekstów literackich.

Gustaw
(z żalem)

Kamienni ludzie! Wy nie wiecie,
Jak ciężka śmierć pustelnika!
Konając patrzy na świat, sam jeden na świecie!
Dłoń mu przychylna powiek nie zamyka!
Żałobne grono łoża nie otoczy,
Nikt nie pójdzie za trumną do wieczności domu,
Garsteczki piasku nie rzuci na oczy,
Zapłakać nie masz komu!
O, gdybym mógł choć przez sen pokazać się tobie,
Gdybyś na mojej pamiątkę męki
Jeden przynajmniej dzionek chodziła w żałobie,
Przypięła jedną czarną wstążkę do sukienki!...
Może spojrzysz ukradkiem... i łezka boleści...
I pomyślisz westchnawszy: ach, on mię tak kochał!

(z dziką ironią)
Stój, stój żalosne piskłę!... precz, wrzasku niewieści!
Będę, jak dziecko szczęścia, umierając szlochał?
Wszystko mi, wszystko niebiosy wydarły,
Lecz reszty dumy nie mogą odebrać!
Żywy, o nic przed nikim nie umiałem żebrać,
Żebrać litości nie będę umarły!

(z determinacją)
Rób, co chcesz, jesteś woli swojej panią.
Zapomnij!... ja zapomnę!

(pomieszany)
Wszak już zapomniałem.

(zamyślony)
Jej rysy ... coraz ciemniej... tak, już się zatarły!

Już ogarniony wieczności otchłanią
Doczesnym pogardzam szaleń...

(pauza)

Ach, wzdycham! Czegoż wzdycham? Ha! Westchnąłem za nią,
Nie!, nie mogę zapomnieć o niej i umarły.
Wszakże ją widzę? Wszak tu, o tu stoi!
Płacz nade mną... jaka łezka szczera!

(z żalem)

Płacz, moja luba, twój Gustaw umiera!

(z determinacją)

No dalej śmiało Gustawie!

(podnosi sztylet z zapalem)

Nie bój się, luba, on się nic nie boi!
Czego żałujesz, on nic z sobą nie zabiera!
Tak! Wszystko! Wszystko tobie zostawię. Zostawię życie, i świat, i rozkosze

(z wściekłością)

I twego! ... wszystko ...o nic ...ani łzy nie proszę!

(do Księdza, który wchodzi ze służącymi)

Słuchaj ty... jeśli kiedy obaczy...
Pewna nadludzka dziewczyna... kobieta
I jeśli ciebie zapyta,
Z czego umarłem? Nie mów, że z rozpacz;
Powiedz, że byłem zawsze rumiany, wesoły,
Że ani wspomniałem nigdy o kochance,
Że sobie grałem w karty, piłem z przyjaciółmi...
Że ta pijatka... tańce...
Że mi się w tańcu... ot skręcił noga
Z tego umarłem
(przebija się)

I. Ogólnie o tekście

A. autor.

B. czas powstania utworu.

C. gatunek literacki.

II. Sformułowanie tezy (hipotezy) interpretacyjnej.

.....

III. Analiza i interpretacja tekstu

- A. główny bohater.
- B. forma wypowiedzi bohatera.
- C. o czym mówi bohater?
- D. jakie emocje towarzyszą jego wypowiedzi?

IV. Nawiązania kulturowe

.....

V. Nawiązania literackie

1. Werter

- A. tytuł utworu i jego autor.

.....

- B. czas powstania utworu.

.....

- C. gatunek literacki.

.....

- D. losy bohatera.

.....

2. Jacek Soplica

- A. tytuł utworu i jego autor.

.....

- B. czas powstania utworu.

.....

- C. gatunek literacki.

.....

- D. losy bohatera.

.....

VI. Wnioski

.....

ODPOWIEDZI DO ZADAŃ

I. Ogólnie o tekście

- A. autor .
Adam Mickiewicz.

- B. czas powstania utworu.

Tekst powstał w okresie romantyzmu.

C. gatunek literacki.

Jest to dramat romantyczny

II. Sformułowanie tezy (hipotezy) interpretacyjnej.

Przykładowa teza: Uważam, że nieszczęśliwa miłość może wpłynąć na życie człowieka.

III. Analiza i interpretacja tekstu

A. główny bohater.

Głównym bohaterem jest Gustaw.

B. forma wypowiedzi bohatera.

Formą wypowiedzi jest monolog.

C. o czym mówi bohater?

Bohater czuje się samotny i opuszczony. Chciałby, aby jego ukochana przynajmniej przez chwilę wyraziła żal nad jego losem. Pomimo odrzucenia ma poczucie własnej godności. Pragnie zapomnieć o kobiecie, którą obdarzył uczuciem, wymazać z pamięci jej obraz. Jednak nawet śmierć nie jest w stanie go od tego uwolnić. Chce, aby ukochana po jego śmierci cieszyła się ze swojego życia. Nie dopomina się od niej współczucia. Chciałby, aby ukochana nigdy nie dowiedziała się, że umarł z rozpacz. Powinna myśleć, że życie upłynęło mu na zabawie, rozmowach z przyjaciółmi, a jego śmierć nastąpiła na skutek nieszczęśliwego wypadku.

D. jakie emocje towarzyszą jego wypowiedzi?

Przykładowo: żal, kpina, sarkazm, zwątpienie, nieustępliwość, złość, wściekłość.

IV. Nawiązania kulturowe

Romantyczna miłość zazwyczaj była nieszczęśliwa i często kończyła się śmiercią bohatera.

V. Nawiązania literackie

1. Werter

A. tytuł utworu i jego autor.

"Cierpienia młodego Wertera" Johann Wolfgang Goethe.

B. czas powstania utworu.

Utwór powstał w drugiej połowie XVIII wieku. W Niemczech był to okres "burzy i naporu".

C. gatunek literacki.

Jest to powieść epistolarna.

D. losy bohatera.

Werter był młodym człowiekiem. Charakteryzował się uczuciowością, wrażliwością.

Zakochał się w Lotcie, dziewczynie delikatnej i serdecznej. Jednak jego wybranka była

zaręczona. W efekcie niespełnionej miłości bohater odebrał sobie życie. Chociaż nie był to jedyny powód jego desperackiego kroku.

2. Jacek Soplica

A. tytuł utworu i jego autor.

"Pan Tadeusz" Adam Mickiewicz.

B. czas powstania utworu.

Utwór został napisany w okresie romantyzmu.

C. gatunek literacki.

Jest to epepeja.

D. losy bohatera.

Jacek Soplica, średniozamożny szlachcic, zakochał się w córce magnata, Ewie Horeszkównie. Z powodu różnic społecznych odmówiono mu ręki Ewy. To uraziło jego dumę i wywołało pragnienie zemsty. Po zabiciu Stolnika Horeszki został uznany za zdrajcę. Gdy uspokoił wzburzone serce, zrozumiał swój błąd i postanowił odpokutować zbrodnię przez przyjęcie postawy pokory i przez służbę dla ojczyzny.

VI. Wnioski

Człowiek doświadczający nieszczęśliwej miłości jest targany różnymi emocjami.

Niespełnione uczucia mogą doprowadzić człowieka do takich decyzji, które nie zawsze są dla niego korzystne, a często tragiczne w skutkach.